

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXV. De monasterio S. Syluestri Castris montis Compatrum Tusculanæ
Diœcesis eidem Congregatini per nobiles Annibaldenses de Molaria
donato, & de vnione Congregationis Mortariensis cum Lateranensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

CAPVT VIGESIMVM QVINTVM.

De monasterio S. Syluestri Castrimontis Compatrum Tusculane Diocesis nostris Canonicis per nobiles Annibaldenses de Molaria donato, & de Congregatione Mortariensi cum nostra Lateranensi per Nicolaum Pontificem unita.

I.

QVINTVM. Vm nobiles Romani Lateranensem Basilicam per nostros optime reformatam, & diuinum cultum in illa restitutum aspexissent, affectu peculiari dilectionis, & beneficij illos proficui ceperunt. Inter quos anno 1448. vir magnificus, & pius D. Theobaldus filius magnifici viri D. Annibaldi de Annibaldis de Molaria (huius forsitan erant domus cum turri, quas ad lruam arex Lateranensis versus Septentrionem habuisse nobiles Annibaldes de Molaria, scribit Onuphrius lib. 1. de Ecclesia Lateranensi cap. 8.) prole, & magnifico viro D. Matthia illius fratre, pro quo de rato promisit, accedens ad Venerabilem Ecclesiam Lateranensem, sponte obtulit D. Aurelio Priori, & Capitulo, & Societati canonicorum, & toti congregationi Lateranensi, alias de Frisolaria nuncupata, Ecclesiam sancti Syluestri propè Castrum montis Compatrum, Tusculane Diocesis, quæ erat de iure patronatus dictæ familie de Annibaldensibus, siue de Molaria, cum omnibus illius bonis, iuribus, & pertinentijs in perpetuum nonnullis adiectis conditionibus, quæ continentur, & exprimuntur in instrumento donationis, rogato in claustris monasterij Lateranensis per Antonium Ludouici Romanum publicum notarium, presentibus testibus Joanne Alexij Specario de Regione S. Angeli, Martino Cinquedenti de Regione Pontis, & Tartalia de Melbeo de Calabria, eodem anno 1448. Indictione 11. die 1. Junij, Pontificatus Sanctissimi Domini Nicolai Pape V. anno 2. Qui Pontifex eodem anno donationem prædictam suo diplomate firmavit, cuius vigore Prior, & canonici Lateranenses possessione Ecclesiæ prædictæ corporalem assecuti, & fabricis instauratis, conuentum in ea canonicorum sub regimine Prioris statuerunt & domum Nouitiatu. Eidem Ecclesiæ, & Conuentui nonnullæ personæ pia bona quæ

dâ immobilia donauerunt, ac inter cetera Illustri, & Excell. Domina Imperialis de Columna Salernitani Principis cõiux, Romæ præfectiss, & Castrimontis Compatrum tunc Domina, donauit territorium quoddam duorum ruborum in loco, qui dicitur Monte Fenale: quæ donatio anno 1473. Indictione sexta, die 19. Aprilis fuit rogata in eodem conuentu S. Syluestri per Sigismundum de Saxis de Neptuno, publicum notarium. Verum nostris Laterano ecclesiæ post Societatem IV. bona dicti monasterij paulatim declinare, ac deterioris in dies conditionis fieri ceperunt, ex quibus quod paucissimi redditus ceperunt, vnus tantum canonicus, qui vocabatur Prior, per aliquod spatium temporis ibi mansit. Postea Leone Decimo ad Pontificatum euecto, Hieronymus Vida Cremonensis ex congregatione Mantuana S. Marci ad nostras Lateranenses transiens, obtinuit à Rectore Generali Domino Valerio de Vicentia locum sibi concedi, donec opus de Vita Christi versibus heroicis exaratum, quod Christifidam nuncupatur, iam inchoatum absolueret. Quo obtento, statim à Leone X. dictum monasterium in titulum impertrauit, vnde lites inter illum & congregationem exortata, tandemque res in hunc modum inter partes composita, vt ipse Hieronymus Vida communiari, vel ex Rectoris Generalis concessione, vel ex Leonis X. & Adriani VI. literis, siualio modo quasito, vel prætenso ad fauorem congregationis cederet: congregatio vero Lateranensis in persona eiusdem Domini Hieronymi suam antiquam possessionem in dicto monasterio continuasse intelligeretur, & nihilominus eodem D. Hieronymo administrationem Ecclesiæ manasterij, & illius honorum, eius vita durante, relinquere, ita tamen, vt de illis nullatenus dispoñeret, sed ipso cedente, vel decedente statim Ecclesiæ cum monasterio, & omnibus illius bonis, & iuribus, sine alia declaratione ad congregationem reuere retur, & præfatus D. Hieronymus in signum subiectionis duas libras cereæ albe quatuordecim annis in festo S. Syluestri Præposito S. Marci Pacis de Vrbe, tanquam Procuratori Generali Congregationis solueret. quam concordiam probauit, & firmavit Clemens VII. per literas Apostolicas emanatas anno 1524. die 17. calend. Aprilis, quæ literæ cum plumbis sunt Romæ in monasterio Pacis. Et nihilominus dicto Domino Hieronymo ad Episcopatum Albanensem assumpto, & defuncto, Paulus III. anno 1549. dictum monasterium à nostra congregatione separauit, accedente consensu Rectoris Generalis, & Definitorum, & pro illo Ecclesiam Parochialem S. Michaelis de Vulcedo. Præposituram nuncupatam, Cremonensis Diocesis manasterio sanctæ Mariæ Pacis dotauit, & vniuit, datis literis Apostolicis, quarto Calend. Maij.

Hoc eodem anno Præpositura iugiter Crucis Mortarij, quæ erat caput prædictæ congregationis, cum omnibus suis membris unita: Nam cum istud monasterium, de prædicto libro secundo cap. vigesimo sexto, & de vigesimo sexto, propter sinistros euentus propter bella, quæ Mediolanensem Ducatum in alios annos turbauerant, multa damna præterea cum toti congregatione pertulisset: ita in multis, & temporalibus, tandem ad manus nostras iussimus, & Deum timentis, nomine Leonis Raphaelis Saluati de Alto monte, ex Crucis Mortarij peruenit, qui cum prius esset in Fratre Prædicatorum, & haberet præposituram, Secretarium Domini Aloyij Sacrotati, Capitanei Ducis Mediolanensis, & Mortarij Castrimontis intercedente Præpositura obtinuit à Pontifice, & canonicorum regularem habitum suscepit. Hic prædicto Domino Aloyio fauente multa bona monasterij in bonos occupata, recuperauit: quæ ob causam Crux Mortarij odium grauissimum incurrit. Sed Capitulum Generale totius Congregationis, præter caput, pro reformanda disciplina canonice Detroniz in S. Matthæi cenobio congregauit. Verum prædicto Aloyio Mortarij Domini factis, & fratre ipsius Præposito ab oppidulo, Castrum Mortarij à Francisci de Frisolaria nobilibus occupato. Præpositus sibi tunc Mortarij clam decessit, & primò lanuam ad manasterium S. Theodori, quod erat membrum fuit congregationis, deinde Romam venit. Cupiens autem suum Ordinem, & Patriam reuerti, immensæ Præpositura, vt tunc in more positum, secularibus commendaretur, ei bene committitur, Priorem Lateranensem conuenit, & tuncque illi consilium de dicta Præpositura ad finem centum ducatorum resignanda, patefecit. Qui Prior Pontificem adiit, & dictam vniouem ad resignationem ad fauorem Congregationis alium suppliciter postulauit, & ita monasterium cum omnibus suis membris, iuribus, & bonis per Nicolaum Quintum nostræ Congregationi submittitur, vt patet ex literis Apostolicis, quæ eodem modo sic dedit: Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam memoriam. Inter cetera cordis nostri desideria, aliud inter nos desideramus affectibus, quod in Ecclesiæ, & monasterij singulis maiestas Altissimi gratiam inuocantibus continuo collaudetur: suiq; cultum, & seruicium amplius, & ad horum promotionem, ac maiorem ipsa Ecclesiæ, & monasteria præsertim in spiritu, & temporibus defectum patientia, per nos, & ipsorum beneficiis gaudeant, ac in eis cum laude, & honoribus, & ipsorum incrementis gratia. Quæ placet ista subrogentur, & sic prout tenentur

Hoc eodem anno Prapostura iugis d. Crucis Mortarij, quae erat caput praecipuae congregationis, cum omnibus suis membris nota congregati per Summum Pontificem sic fuit unita. Nam cum istud monasterium, de quo supra libro secundo cap. vigesimo sexto, & quarto cap. sexto, propter infortuitos ventus, & propter bella, quae Mediolanensem Ducatū per multos annos turbauerant, multa damna grauissima cum tota congregatione pertulisset in spiritualibus, & temporalibus, tandem ad manus viri religiosissimi, & Deum timentis, nomine Fratris Raphaelis Saluati de Alto monte, ex Calabria oriundi peruenit, qui cum prius esset Ordinarius Fratrum Praedicatorum, & haberet germanum, Secretarium Domini Aloysij Sancti Seruati, Capitanei Ducis Mediolanensis, & Domini Casiri Mortarij, illo intercedente Praposturam obtinuit à Pontifice, & canonicorum regularem habitum suscepit. Hic praedicti Domino Aloysio fauente multa bona monasterij per laicos occupata, recuperauit: quae ob causam Oppidanorum odium grauissimum incurrit. Sed & Capitulum Generale totius Congregationis, cuius erat caput, pro reformanda disciplina canonica Dertonae in S. Matthaei cenobio congregatus. Verum praedicti Aloysio Mortarij Domino vna functo, & fratre ipsius Prapostiti ab oppidanis pulso, Castro etiam Mortarij à Francisci de Fortibus militibus occupato. Prapostitus sibi timens, Mortario clam descendit, & primò Ianuam ad monasteriū S. Theodorij, quod erat membrum suae congregationis, deinde Romam venit. Cupiens autem ad suum Ordinem, & Patriam reuertī, & timens, ne Prapostura, ut tunc in more positum erat, secularibus commendaretur, ei bene consulturus, Priorem Lateranensem conuenit, suumque illi consilium de dicta Prapostura ad fauorem nostrae Congregationis sub annua pensione centum ducatorum resignanda, patefecit. Qui Prior Pontificem adiit, & dictam vniōnem, & resignationem ad fauorem Congregationis admitti suppliciter postulauit: & ita monasterium cum omnibus suis membris, iuribus, & bonis per Nicolaum Quintum nostrae Congregationi fuit unitum, ut patet ex literis Apostolicis, quas eodem anno sic dedit:

Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rememorationem. Inter cetera cordis nostri desideria, ad intendens desideramus affectibus, quod in Ecclesia, & monasterijs singula materiam Altissimi in gratiarum benedictionibus continere collaudetur; suus, cultus, & gloria nominis amplietur, & ad horum promotionem ac etiam ipsa Ecclesia, & monasteria praesertim in spiritualibus, & temporalibus defectum patientia, per nostram prouisionem ministerium, concedente Altissimo, debita reformationis beneficio gaudeant, ac in eum cum eorum spiritualium, & temporalium incremento gratia Deo placantia subrogentur, officia et. prout tenemur

ex debito summi Pontificatus officij nobis desuper intundi, opem, & operam, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter adhibemus. Dandum siquidem omnes dignitates, ceteraque beneficia Ecclesiastica secularia, & regularia cum cura, & sine cura apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, collationis, & dispositionis nostrae referuauimus, decernentes ex tunc irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque postmodum Prapostura monasterij S. Crucis Mortariensis Romanae Ecclesiae immensitate subiecti, per Prapostitum gubernari soliti, Ordinis S. Augustini Papiensis Diocesis, per liberam resignationem dilecti filij Raphaelis Saluati de Alto monte nuper ipsius monasterij Prapostiti, de illa, quam tunc obtinebat, pro eo quia, ut asserabatur, post multos per eum in regimine dicti monasterij haecenus susceptos labores illius reformationi plenaria iuxta sui cordis desiderium, nonnullis finitibus sibi desuper aduerantibus, vltius commode intendere nequibat, ac ex certis alijs rationabilibus causis ad id animum suum mouentibus, necnon bonum, & salicem ipsius monasterij statum concernentibus causis, in manibus nostris sponte factam, & per nos admissam, & apud sedem ipsam vacauerit, & vacet ad praesens, nullusque de illa praeter nos hac vice disponere poterit, sine reseruatione, & decreto obsequentibus supra dictis, ac etiam monasterium ipsum, sicut pro parte dilectorum filiorum canonicorum de Congregatione Lateranensis, olim de Frisomatia nuncupata, dicti Ordinis, ac dicti Raphaelis nobis nuper exhibita petito continebat, reformatione non modica in spiritualibus, & temporalibus indigere noscatur. Nos semper illius salubritatis prouidere cupientes, nec non ad vitam laudabilem, ac virtutes, & merita eorundem canonicorum, qui à nonnullis circa temporibus plura in Italia consistencia partibus cui olim canonicè concessa, & temporibus conceptionum huiusmodi non modicum deformata monasteria laudabiliter reformauerunt, nostrae considerationi intuitum dirigentes, ac sperantes, quod dictum monasterium ex eorum multiplicati virtutibus, ac fructuosius operibus optatum reformationis huiusmodi, ad laudem, & gloriam diuini nominis, sacrique cultus, & religionis incrementum consequatur effectum. Ipsorum canonicorum in hac parte supplicationibus inclinati, monasterium praedictum, cuius fructus, redditus, & praerogative quingentorum florenorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum non excedant, ut ipsi exponentes asserunt, etiam si illi curam imminuat animatum, cum omnibus, & singulis membris, possessionibus, bonis, annexis aliisque iuribus, & pertinentijs suis canonicis praesentibus, & futuris praesata Congregationis, nec non eidem Congregationi, per ipsos iuxta eorum ritus, mores, statuta, vsus, & consuetudines, nec non apostolica ipsi concessa privilegia admissa aliorum eiusdem Congregationum monasteriorum in spiritualibus, & temporalibus, perpetuis futuris temporibus tenendum, regendum, & etiam gubernandum, etiam cum hoc, quod Prior noster ab eadem Congregatione, seu illius au-

toritate pro tempore electus seu deputatus absq; aliu-
ius, seu electionis, seu deputationis huiusmodi Aposto-
licis, vel Ordinaria confirmationis adminiculo illud in
eisdem spiritualibus, & temporalibus aliis iuxta sta-
tuta, & consuetudines supradicta regere, & guberna-
re liberè, & licitè possit, auctoritate Apostolica, tenore
presentium, de specialis dono gratie, perpetuo, ac liberè
concedimus, donamus, incorporamus, & appropriamus:
ita quod liceat ex nunc Reitori eiusdem Congregatio-
nis per se, vel alium, seu alios corporalem possessionem
monasterij, membrorum, possessionum, honorum, iurium &
pertinentiarum predictarum, auctoritate propria liberè
apprehendere, ac ex tunc in antea eidem Congregatio-
ni illud perpetuo retinere, eiusque fructus, redditus, &
proventus in suos, ac ipsius monasterij usus, & utili-
tates convertere, & exponere, Diocessani loci, & cuius-
cunque alterius licentia super hoc minime requisi-
ta. Præterea Priori, & canonicis pro tempore existentibus
dicti monasterij, & omnibus, & singulis privilegijs, im-
munitatibus, exemptionibus, indultis, & gratijs per nos,
vel sedem Apostolicam alijs Congregationibus huiusmodi
monasterijs, atq; locis, corūque pro tempore Prioribus,
& canonicis hactenus generaliter concessis, & im-
munitatibus, exemptionibus, indultis, & gratijs in-
dulgemus. Non obstantibus consuetudinibus, & ordina-
tionibus, ac privilegijs, & literis Apostolicis, nec non mo-
nasterij, & ordinis prefatorum iuramento, confirmatione
Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis,
statutis, & consuetudinibus, & ceterisque contra-
rijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat, hanc paginam nostræ concessionis, donationis,
incorporationis, appropriationis, indulti, & vo-
luntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem
omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Aposto-
lorum eius se noverit incursurum, Datum Roma apud
S. Petrum, anno Incarnationis Dominice 1448. Idibus
Februarij, Pontificatus nostri anno 2.

III. **Q**uibus literis acceptis prædictus Frater Ra-
phael ad suum ordinem rediit. Rector verò
Generalis congregationis nomine Dominus Be-
nedictus de Placentia Mortarium profectus est,
vt monasterij possessionem corporalem apprehenderet.
Verum à ministris Francisci Sfortie, qui Castrum tunc tenebat, repulsam passus, inter-
cessione nobilis viri Domini Jacobi Antonij
Marcelli Patricij Veneti, ipsius Sfortie compa-
tris, & copiarum Veneticarū prouisoris, tandem
illam obtinuit, & propterea monasterij aliquot
annis dictum fuit monasterium Domini Mar-
celli. Et quia monasterij, quod esset foris oppi-
dum, præter Ecclesiam totum propter bella fue-
rat euersum, canonici intra oppidum in quibus-
dam ipsius monasterij domibus per aliquot dies
manere coacti sūt, singulis diebus festiuis ad Ec-
clesiam ad diuina officia celebranda proficiscen-
tes postea nouam Ecclesiam intra oppidum sub
inuoacatione S. Ioannis Præcursoris exeruerunt, &
monasterium emptis alijs domibus addiderunt.

Postea in Generali Capitulo decretū fuit, vt an-
tiquum monasterium apud veterem Ecclesiam
S. Crucis extra oppidum reficeretur, cuius pri-
mus inceptor fuit D. Gregorius Mediolanensis
Præpositus, quod deinde D. Aurelius Placentinus
item Præpositus magna ex parte absoluit. Tan-
dem bello seuiente inter Carolum V. Imper. &
Franciscum Regem Gallorum, monasterij cum
Ecclesia per duos Romanos Pontifices Urbanum
II. & Innocentium Secundum consecrata, totum
à fundamētis fuit euersum, cuius nunc vix ali-
quod vestigium intueri licet: vnde nouum am-
plissimum intra oppidum ad instar monasterij S.
Augustini Placentie fuit ædificatū, licet nōdum
omnibus numeris, vt aiunt, absolutū. Ecclesiam
addidit D. Michael Papiensis monasterij Præ-
positus.

Et si verò in literis vnionis expressum fuisset,
omnia dicti monasterij, & Præpositure bona, iura
& membra nostræ congregationi fuisse vnita, ni-
hilominus ipsa vnio, quoad alia monasteria, que
erant membra dictæ Præpositure, non statim suū
integrum effectum est assecuta, quod tempore
vnionis essent vel à laicis occupata, vel commenda-
ta. idcirco Nicolaus V. anno Incarnationis Do-
minicæ 1451. septimo calendis Augusti nouas
litteras dedit, quibus dicta monasteria, & epoco-
membra dictæ Præposituræ S. Crucis nostræ Congre-
gationi denuo tradidit, & vniuit, reuocando ex-
pectatias, & vnionis dictorum membrorum qui-
busdam alijs monasterijs factas, que suam plenā
& integrū effectum non fuerant sortitæ, quibus
tamen literis non obstantibus quedam de dictis
monasterijs ad alios ordines transierunt: alia ve-
rò nouis literis Apostolicis imperatris nostræ
Congregationi per speciales concessionis no-
rum sunt vnita, vt ex dicendis in sequentibus
patebit.

Hoc monasterium tam ante reformationem
quam post illam multi viri religiosi Deum
timentes, sanctitatis fama celebres inhabitatio-
ne decorauerunt, inter quos fuerit Venerandus
ille D. Franciscus de Casali, quem ibi mira-
culis clarum obijisse, scribit Ioannes Philippus
nofter in chronica libro sexto cap. 40. & D.
Ambrosius Mortariensis, de quo ibidem cap. 21.
de quibus infra dicetur.

Multi quoque Pontifices suis privilegijs illud
munierunt, videlicet Innocentius II. Eugenius
III. Alexander III. Urbanus III. Celestinus III.
Innocentius III. Gregorius IX. Innocentius IV.
Urbanus VI. & Nicolaus V. quorum vigore Præ-
positus Mortariensis Pontificalibus vtitur, & pri-
mam tonsuram, & quatuor minores ordines sui
clericis confert, à solutione decimarum de No-
ualibus, que monasterium suis imperijs colle-
git, ab exactioibus, decimis, & impositionibus
est exemptus, que privilegia omitto, quod in li-

bra indultorum nostræ congregationis videlicet
positis, quibus alia addiderunt Imperatores Fr
bericus II. Carolus V. Ludouicus XII. Rex Ga
lorum, & alij Duces Mediolani.

CAPVT VIGESIMVM SEXTVM.

*De quatuor alijs Canonicorum
Collegijs, videlicet S. Epiphani
nij Papiæ, S. Theodori Ianua
S. Mariae Pediscripta Nea-
polis, & S. Mariae de Marto-
rano apud Parmam nostræ
Congregationi per Nicolaum
V. vnitis.*

Mix biennium excesserat, post
quam nostri Lateranensis
Præposituram S. Crucis Mos-
tariensis in Papiensi Comi-
tatu: formauerant, cum Pa-
piales illorum fama percep-
ta, de Collegio canonici oru-
ditæ congregationis intra Ciuitatem erigend-
m hauerunt, & quod mirum forsan vi-
deri possit, idem Franciscus Sfortia Papiæ Co-
m. & Mediolani Dux, qui ante duos annos
Mortario illos prohibuerat, vt Papiam induce-
rent, sua literis Pontificem rogauit. Erat Pa-
pæ templum antiquitate, & Sanctorum Reli-
quij venerandum, S. Epiphaniij nuncupatum,
quod foras à S. Epiphaniio ante annum huma-
næ salutis 420. in honorem Dei, & Sanctorum
Martyrum Vincentij, & Gaudentij dedicatum.
quo anno dicto Ven. Antistite corpore soluto,
sua cadaver in sepulchro marmoreo in eodem
templo conditum illi nomen dedit. Erat autem
in Ecclesia collegium trium vel quatuor cano-
nicorum secularium, sub vno Præposito, qui et-
iam curam animarum exercebat: tenebat verò
Præposituram venerandæ mem. D. Dominicus
de Cella cathedralis Archiepiscopus, qui vt Me-
diolanensium Duci, ac in primis suis ciuibus il-
lum obsecrantibus rem gratam exhiberet, Præ-
posituram, ad effectum erigendi in illa collegij
canonicorum nostræ congregationis, liberè in-
terueniens Nicolaus V. Pontificis resignauit. resig-
nationem Pontifex ad supplicationes eorundem
Ducis Mediolanensis, & ciuium Papiensium ad-
misit, & Ecclesiam, extinctis in ea Præpositura
cum canonicis secularibus, nostræ congre-
gationi perpetuo regendam tradidit, & cum il-
lis bonis, & iuribus vniuit, datis literis vnionis

Indultorum nostrae congregationis videri possunt, quibus alia addiderunt Imperatores Fredericus II. Carolus V. Ludovicus XII. Rex Galliarum, & alij Duces Mediolani.

CAPVT VIGESIMVM SEXTVM.

De quatuor alijs Canoniorum Collegijs, videlicet S. Epiphanijs Papijs, S. Theodori Ianujs, S. Mariae Pediscripta Neapolis, & S. Mariae de Mariano apud Parmam nostrae Congregationi per Nicolaum V. vnitis.

ix biennium excesserat, postquam nostri Lateranenses Praepositorum S. Crucis Mortariensem in Papiensi Comitatu reformauerant, cum Papienses illorum fama percepta, de Collegio canoniorum

nostrae congregationis intra Ciuitatem erigendo tractatum habuerunt, & quod mirum forsan videri possit, idem Franciscus Sfortia Papijs Comes, & Mediolani Dux, qui ante duos annos Mortario illos prohibuerat, vt Papiam inducerent, suis literis Pontificem rogauit. Erat Papijs templum antiquitate, & Sanctorum Reliquijs venerandum, S. Epiphanijs nuncupatum, quod fuerat à S. Epiphanio ante annum humane salutis 480. in honorem Dei, & Sanctorum Martyrum Vincentij, & Gaudentij dedicatum. quo anno dicto Ven. Antistite corpore soluto, illius cadaver in sepulchro marmoreo in eodem templo conditum illi nomen dedit. Erat autem in Ecclesia collegium trium vel quatuor canoniorum secularium, sub vno Praeposito, qui etiam curam animarum exercebat: tenebat verò Praepositorum veneranda mem. D. Dominicus de Coila cathedralis Archipresbyter. qui vt Mediolanensem Duci, ac in primis suis ciuibus illi obsecrantibus rem gratam exhiberet, Praepositorum ad effectum erigendi in illa collegio canoniorum nostrae congregationis, libere in manibus Nicolai V. Pontificis resignauit. resignationem Pontifex ad supplicationes eorundem Ducis Mediolanensis, & ciuium Papiensium admittit, & Ecclesiam, extinctis in ea Praepositorum cum canoniatibus secularibus, nostrae congregationi perpetuò regendam tradidit, & cum illius bonis, & iuribus vnuit, datis literis vnionis

apud Fabrianum pridie calendas Augusti anno 1451. Pontificatus sui anno 4.

Verum quia Praepositus negotium inficio Episcopo tractauerat, Episcopus Papiensis falsis suggestionibus egit apud Mediolani Ducem, & apud Pontificem, vt non obstante possessione per nostros iam apprehensa, Pontifex literas vnionis reuocaret. Verum Dux de rei veritate doctus, iterum Pontifici rescripsit, vt inter partes iustitiam faceret, qui statim priores literas confirmauit inuito Episcopo, qui iurauerat mitram potius amittere, quam nostros ibi loci permittere, quod & factum est, nam nostros de monasterio non eiecit, sed ex hac vita statim migravit. Quod videtis quidam vir nobilis, & religiosus nomine Dominus Antonius de Astulphis, qui nostrorum conuersatione plurimum solabatur, & multos de nostris canonicis familiares habuerat, medietatem vnus praedij, cuius redditus ad alendos nouem canonicos sufficiebant, monasterio donauit. Sed & ciues Papienses ad aedificandum monasterium multas elemosinas contulerunt, quibus cenobium satis nobile cum duobus claustris, & ampulo cenaculo fuit inchoatum, & anno 1476. absolutum, vbi decem & octo canonici sub Abbate regulariter viuunt, nam monasterium à Pio V. Abbatiali titulo fuit insignitum, cuius Abbas subiectum habet collegium canoniarum nostrae congregationis S. Mariae Iosaphatis, vulgo nuncupatum monasterium nouum.

Conduntur in Ecclesia S. Epiphanijs corpora Sanctorum Epiphanijs Episcopi Papiensis, Speciosae Virginis, Liberatae Virginis, Honoratae Virginis, & Luminosae Virginis, quae Hippolytus de Rubeis Episcopus Papiensis, qui postea fuit Cardinalis anno 1577. in ara per ipsum consecrata, cum lamina plumbea sequentem inscriptionem referente, condiderat: *Ego Hippolytus de Rubeis consecraui altare hoc in honorem S. Epiphanijs Episcopi Papijs, & corpus eius Sancti cum corpore Virginis Speciosae, & Liberatae, & Reliquias sanctae Honoratae, & Luminosae in eo inclusi.* Eadem Reliquiae anno 1611. die prima Iulij ex vetusto in nouum altare sunt translatae, in quarum translatione non solum praedicta lamina, sed aliae quatuor antiquiores, quae de praedictis reliquijs testentur, fuerunt adiunctae. Conduntur in eadem Ecclesia corpus B. Martini Bergomensis nostrae congregationis canonici, qui viuus, & mortuus miraculis claruisse narratur, qui anno Incarnationis Dominicae 1478. de terrestri ad caelestem patriam profectus, ibidem fuit tumulatus. Eius corpus post centum annos, videlicet 1579. die 4. Decemb. cum notario, & testibus visitatum, repperit est integrum, & palpabile exceptis digitis manuum, & pedum, & anteriori parte cranij in dextero latere, quod anno 1614. in decentiorem locum translatum in sinistro Ecclesiae latere sub organo est collocatum.

cum